

De wereld is een fluit met zoveel duizend monden.
En elkeen blaast zijn lied. En 't maakt een droef geluid
waarin ik niets van eigen klank heb weergevonden.
En gij? Misschien hebt ge ook getikt aan meenge ruit
en werd ge als ik weer feestelijk wandelen gezonden.

RICHARD MINNE, 'De arme en de rijke dagen'

Luister.

Je bent een man. Achtentwintig jaar oud. Zes maanden getrouwd. Een meter drieëntachtig lang. Drie kilo te zwaar, volgens je vrouw. Je hebt een bleke huid. Blond haar dat al begint te dunnen. Korte vingers met afgebeten nagels.

Sinds je huwelijk woon je in een oud rijtjeshuis. In een plaats die twijfelt tussen dorp en stad. Van hieruit pendel je elke dag naar het kantoor waar je werkt. Honderdtwintig kilometer ver, twee uur heen, twee uur terug, files inbegrepen. Jij had liever in een flat gewoond, vijf minuten lopen van je werk, maar je vrouw was verliefd geworden op dit huis en vooral op de plankenvloer in de woonkamer en de balken aan het plafond in de slaapkamer. Ook wonen haar ouders in de buurt.

Het is nu tien voor halfacht 's avonds. 24 december. Van het jaar 2000. Het laatste jaar van deze eeuw, hoewel niet iedereen het daarmee eens is. Volgens sommigen eindigde de twintigste eeuw op 31 december 1999 om middernacht, toen jij op kantoor voor je computer zat, in spanning de met veel tamtam aangekondigde millenniumbug afwachgend. Er gebeurde niets toen de zes nullen op je zeventien inch-scherf verschenen. Ja, vuurwerk was er, maar alleen in de omljsting van je raam op de zeventiende verdieping van het kantoorgebouw, dat je om twee uur die ochtend verliet.

'Zet eens wat kerstmuziek op,' roept je vrouw vanuit de keuken.

Je vrouw heet Nancy Winters. Ze is twee jaar jonger dan jij. Ze verkooft verzekeringen aan bedrijven en andere grote klanten. Voor de maatschappij waarvoor jij ook werkt. Jij bent software engineer, zoals dat heet. Haar vader is jouw chef. Hij is bovendien hoofdaandeelhouder. De sierlijke letter W in het logo van de maatschappij slaat op Winters. Vanavond heeft je vrouw haar vader en haar moeder uitgenodigd om te komen eten. Je

gesprekken met je schoonouders verlopen vormelijk. Meneer en mevrouw moet je zeggen. En hem in een discussie altijd gelijk geven. En haar vooral veel aandacht.

Ze krijgen vanavond fondue. Dat kan moeilijk mislukken. Je hebt een elektrisch fonduestel gekocht waarin je alleen wat olie hoeft te doen. Verder heb je bij de slager een kant-en-klare schotel vlees gehaald, op de versmarkt wat groen en bij de wijnhandelaar een paar flessen dure rode wijn. Zo ontloop je elk risico op commentaar. Hij kan niets opmerken over de wijn, zij niets over jouw kookkunst of vooral het gebrek eraan.

Kerstmuziek. Bij aankoop van vier pakken Douwe Egberts-koffie kreeg je een gratis cd: *The greatest Christmas Songs* vol. II. Op het doosje staat een besneeuwd peperkoeken dorpje afgebeeld, onder het licht van een straatlantaarn zingt een stel kinderen.

Je zet je stereo aan – 2 x 240 watt muziekvermogen, Sound Blaster Surround System – waardoor het LCD-scherm in vele kleuren oplicht. Met een druk op de afstandsbediening open je geruisloos de lade van de cd-speler. Je legt het schijfje in de

opening en sluit de lade. Automatisch wordt het spelen in gang gezet.

De muziek komt niet opzetten. Meteen is ze nadrukkelijk aanwezig. Al vanaf de eerste noot herken je het eenvoudige melodietje van 'White Christmas'.

Tin tintintintintin tintin.

Xylofoongetingel. Pianospel op de achtergrond, huilende hobo, brushes die ritmisch neerdwarrelen op het trommelvel, dwarsfluitje tussendoor en dan een melig koortje van twee vrouwen en een man, dromend van een witte kerst. Je schakelt het geluid uit met één druk op de mute-knop, maar het is te laat. Het liedje heeft zich al tussen je oren genesteld.

Tin tintintintintin tintin.

En ook tot de keuken is het doorgedrongen.

'Toe, zet harder,' roept je vrouw.

Je schakelt het geluid weer aan en daar weerklinken de nepsledebellen opnieuw. Je zucht en draait het cd-doesje om in de palm van je hand. Er wachten je nog onder meer 'Silent Night', 'Let It Snow' en zo dadelijk het onvermijdelijke 'Jingle Bells'.

Haar ouders komen om acht uur. Stipt. De tafel is al gedekt. Het tafelkleed is groen met een rode bies, de servetten zijn rood met een groene bies. Midden op tafel een kerststukje van dennentakjes, twee zilveren kerstballen en een smalle rode kaars – alles bedekt onder een laagje kunstsneeuw.

May your days be merry and bright.

Jouw taak is eenvoudig. Jij moet er alleen voor zorgen dat het fonduestel werkt. Dus: olie in de pan doen, stekker in het stopcontact, thermostaat aanzetten, en wachten tot de olie heet is. Dat kun je controleren door er een stukje stokbrood in te dompelen. Ongeveer twintig minuten, schat je, duurt het voor de olie op temperatuur zal zijn. Om tien over halfacht moet je het toestel aanzetten. Dan kunnen haar ouders meteen aanschuiwen.

Na het eten: cadeautjes.

Haar vader krijgt van jou een overhemd en sokken. Althans, dat is wat je vrouw voor hem heeft gekocht. Aan haar moeder geef je naar het schijnt een flesje parfum van haar lievelingsmerk. Je vrouw krijgt een mantelpakje. Dat had ze al laten weghangen bij haar vaste boetiek. Jij hebt het al-

leen nog maar moeten halen. En betalen.

Tintintin tintintin tintintintintin.

'Jingle Bells' vult de woonkamer. Het aantal sledebellen is vermenigvuldigd, een verkouden dwarsfluit voert de boventoon, een stroperige basstem valt in. In de keuken begint je vrouw mee te zingen. Je kijkt op je horloge. Het is vijf voor halfacht.

Om halftwaalf: gezellig samen naar de nachtmis.

Je hoort het je vrouw nog zeggen. Eergisteren. Net voor het slapengaan. Tot op dat ogenblik had je nog gedacht dat je er dit jaar aan zou ontsnappen. Maar terwijl jij er in alle talen over had gezwogen, had zij navraag gedaan. En tot haar vreugde bleek er ook in deze parochie een nachtmis te zijn, en dan nog wel een die wordt opgeluisterd door het plaatselijke vrouwenkoor De Nachtegalen. Dat zou haar moeder leuk vinden, want zij was ooit lid van zo'n gezelschap. En dus zullen jullie om halftwaalf in de Mercedes van haar ouders naar de kerk rijden. En aan het eind van de viering zul je hun waarschijnlijk weer 'vrede en geluk zij met u' moeten wensen en ver-

volgens, hand in hand, het onzevader zingen.

‘Schat, zet je het fonduestel alvast klaar?’ klinkt het vanuit de keuken.

Haar ouders blijven gelukkig niet bij jullie overnachten. Dat had je vrouw nog voorgesteld. Zodat we dan de volgende ochtend met z’n viertjes zouden kunnen ontbijten.

Brunchen. Dat was het woord dat ze gebruikte.

‘Schat?’

Je staat nog steeds met de afstandsbediening en het cd-doesje in je hand voor de stereo.

Jingle all the way.

Je vermindert het volume met één tel. Van negentien naar achttien. Je wacht een seconde.

Zeventien.

Zestien.

Het nog in een doos verpakte fonduestel staat in de keuken op tafel. Over de krakende plankenvloer loop je naar de keuken. Je vrouw staat licht gebogen over het aanrecht. Ze is dikker geworden in die zes maanden dat jullie getrouwd zijn. Dat valt je weer op, ook al draagt ze vandaag een lange rok tot op haar enkels. Haar hoofd beweegt jingle bells-gewijs heen en weer. Haar arm heeft het-

zelfde ritme te pakken. Ze snijdt het stokbrood. Je vraagt haar of het lukt. Ze schrikt op van je stem zo plotseling dichtbij en kijkt je over haar schouder aan. Haar ogen zijn waterblauw, als om in te verdrinken. Daar ben je verliefd op geworden. En op haar slanke figuur. Geruime tijd was dat voldoende om de hartstocht iedere keer weer aan te wakkeren. Ze knikt en lacht je toe. De volgende seconde is er ergernis in haar blik.

‘Je das! Je hebt je das nog niet om!’ verwijt ze je, en dadelijk zijn haar ouders hier.

Je kijkt naar de klok boven de deur. Het is zeven over halfacht. Het display van de magnetron toont hetzelfde tijdstip. Je horloge blijkt zowat tien minuten achter te lopen. Dat is je nog niet eerder opgevallen. Met je wijsvinger tik je een paar keer op het glas.

‘Sta daar niet zo te dralen,’ snauwt je vrouw je toe. ‘Zet de fondue klaar. Doe een das om. Vooruit. Wat heb je toch vandaag?’

Maar ze verwacht geen antwoord, want met een ruk draait ze haar hoofd weer naar voren en gaat door met het snijden van het stokbrood – het ritme van de melodie is ze kwijt. Je neemt de doos

met het fonduestel van de tafel en loopt naar de woonkamer. Over het schermpje van je stereo rolt, simultaan met de muziek, de tekst van het liedje.

O what fun it is to ride in a one-horse open sleigh.

Je opent de doos en stalt de inhoud op de eettafel uit.

Een metalen pan. Een metalen deksel. Een kookplaat. Een elektrisch snoer.

Je ziet meteen dat het snoer te kort is, maar toch probeer je of het van de tafel tot het stopcontact in de muur reikt. Je komt zeker twee meter te kort.

Misfortune seemed his lot.

Een verlengsnoer heb je nodig. Je roept naar je vrouw. Of zij weet waar het verlengsnoer ligt? Haar antwoord volgt onmiddellijk: dat je dat hebt gebruikt voor de kerstboomverlichting. Ja, nu herinner jij je het ook. Een uur heb je vorig weekend nodig gehad om de lampjes te ontwarren en in de kerstboom te draperen en nog eens een halfuur om het verlengsnoer achter katoenen doeken weg te stoppen. Je zult je nu moeten redden met dat ene verlengsnoer, want een ander heb je niet. Weer een van die aankopen waarvan je het nut wel inziet, maar waar je nooit toe over gaat.